SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCIV. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 14, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 14-го ЛИСТОПАДА 1987 Ч. 219. РІК XCIV.

КОМІСІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ГОЛОДУ ПОТРЕБУЄ ДОПОМОГИ

Вашінгтон. — Як інформує бюро Комісії дослідження голоду в роках 1932-33 появився вже друком перший том переслухання свідків, які Комісія перевела в 1986 році. Досі комісія зібрала понад 200 свідчень, які будуть опубліковані.

Згідно із схваленим законом про праці Комісії дослідження причин і наслідків Великого голоду, всі звіти цієї комісії мусять бути в Конгресі не пізніше як 23-го квітня 1988 року.

Однак існує тепер велика небезпека, що комісія не зможе закінчити своїх праць, бо як інформують з початкової суми 382,000 долярів, залишилася вже тільки незначна сума, яка не зможе втримати працю комісії навіть до кінця того року.

Тому дирекція звертається зі закликом до всіх українців, кому праця комісії прослідження Великого голоду є близькою, щоб поспішили зі своїми пожертвами на ту ціль.

Поінформування американських урядових кіл, як також ціле громадянство, про історичну правду Великого голоду в Україні тепер особливо важне, коли зі совєтської сторони ідуть заходи для поширення дезінформації про цю жахливу трагедію по цілому західньому світі. Одним із доказів акції Москви є книга Даг Томмела, яка саме в наступному місяці буде випущена на книгарський ринок, а зараз находиться в друку у торонтонській друкарні „Прогрес пресс" під назвою „Обман, голод та фашизм — міт українського ґеноциду від Гітлера до Гарварду". Автор намагається в ній переконати читачів, що голод не був штучно викликаний совєтським урядом і це „шахрайство" зроблене „українськими фашистами" як і „шахрайством" є фільм „Жнива розпачу" та всі наукові дослідження.

В обличчі таких книжок, що є напевно початком добре обдуманої кампанії, дальша праця комісії і закінчення її необхідне. Тому її працівники надіються, що їхній заклик знайде негайний відгук серед широкої української громади. Усі пожертви, які можна відтягнути від податку, слід слати на адресу: Commission on the Ukraine Famine, 1111 20th St., N.W. Rm. 537, Washington D.C. 20579.

ПАТРІЯРХ М. ЛЮБАЧІВСЬКИЙ ПРОСТЯГАЄ РУКУ ПРИМИРЕННЯ

Джерзі Сити, Н. Дж. — Як повідомляє аґентство Ассошіейтед Пресс та рівночасно німецька і американська преса у Ватикані опубліковано промову Кардинала і Патріярха Української Католицької Церкви Мирослава Івана Любачівського, виголошену у п'ятницю, 6-го листопада ц.р., з нагоди 40-річчя заснування організації Церква в Потребі.

Згідно із перекладом з італійської мови, Кардинал Любачівський сказав: „Йдучи слідами Христового Духа простягаємо нашу руку прощення, примирення і любови до російського народу і московського патріярхату. Повторяємо, як і в нашому примиренні із польським народом, слова Христові: „Простіть ,як і ми прощаємо" (Матей 6:12).

Ми всі брати у Христі, шануймо один одного, навчімся жити разом свідомі, що нас єднає ця сама віра нашого Спасителя. Марія Мати Божа так сильно в'яже нас у нашій релігійній традиції, що допоможе нам побороти усі труднощі на дорозі єдности для спасення наших народів".

Рівночасно на запитання преси, Кардинал і Патріярх М. Любачівський заявив: „Найбільший дар з нагоди 1000-річчя Хрищення Київської Русі був би тоді, коли б я міг відслужити Святу Літургію у моїй катедрі у Львові".

„Волошки" влаштовують баль-бенефіс на розбудову УОКЦентру

Філядельфія. — Відомий український танцювальний ансамбль „Волошки" влаштовує в суботу, 21-го листопада ц.р. в просторих приміщеннях Українського Освітньо-Культурного Центру, при 700 Сідар ровд, осінній баль. Початок о год. 9-ій вечора до мелодійних звуків оркестри „Водограй".

Під час балю також виступить і ансамбль „Волошки" і бавитиме публіку виведенням своїх танків. Вступ на баль 12 дол., а для студентської молоді 7 дол. За замовленням столів слід телефонувати до Марти Амаро (215) 235-1216.

Тут слід відмітити, що ці молоді люди є зрілими громадянами української громади та доцінюють свою приналежність до неї, бо прибуток з цієї, як заповідається гарної імпрези є призначений на дальший розвиток УОКЦентру.

КОМАНДАНТ ТРАВНІКІВ НЕ МАВ НІЧОГО БОЯТИСЬ

НІМЕЦЬКИЙ ПРАВНИК НА ПРОЦЕСІ І. ДЕМ'ЯНЮКА ОПРОКИДУЄ СВІДЧЕННЯ ПРОКУРАТУРИ

Єрусалим, Ізраїль (АН-ЧЕЙН, тел.). — Німецький правник Ґец Полцайн ствердив тут у четвер, 12-го листопада, що командуючий старшина у таборі в Травніках, Курт Штрайбель, який заперечив в 1983 році, що підписував здогадну виказку Івана Дем'янюка, не мав чого боятись, бо згідно з німецькими законами його не могли другий раз судити.

Прокуратура того дня відмовилась від перепитування свідка, тому сесія тривала тільки дві години.

„Ми розуміємо юридичну логіку, згідно з якою Штрайбель був оправданий в Німеччині і не маємо запитів", — сказав прокуратор Міхаель Шакед.

Опитуваний оборонцем Йорамом Шефтелем Г. Польцайн вказав на статтю ч. 362 Карного кодексу Західньої Німеччини, зокрема точку 4, в якій сказано, що поновне оскарження будь-якої особи, після її попереднього звільнення з вини, можливе тільки тоді, коли ця особа добровільно признається до всіх раніших оскаржень. Від 1949 року в Західній Німеччині не було ані одного випадку примінення цієї статті.

Як відомо, свідок прокуратури Ґрабіц твердила, що Штрайбель боявся признатись, що підписував виказку (він також сказав, що ніколи такого документу не бачив), бо його могли судити. Польцайн заперечив це своїм свідченням.

Як виявилось на вступі, Ґ. Польцайн, 73-літній правник з довголітнім досвідом в ділянці інвестиґацій, був одним з тих дослідників, які знайшли документи на оправдання Франка Валюся з Чикаго, якого ОСІ, маючи 11 „очевидців", обвинувачувало у катуванні жидів в Кєльцах. Це виявилось неправдою, коли знайдено документи і свідків, що Валюсь працював на фармах в Німеччині під час Другої світової війни.

З уваги на причетність Польцайна до оборони Валюся, Й. Шефтель хотів перепитати його в справі рішення цього суду, але головний суддя Дов Лєвін заборонив, уважаючи, що справа Валюся не має відношення до справи Дем'янюка.

Шефтелеві, однак, ще раз вдалось встановити, що підпис Тойфеля на виказці несрівмірний з його тодішньою ранґою, бо на раніше виданій виказці його ранґа вища, а історики встановили, що коли 19-го липня 1942 року до Травніків приїхав Гіммлер, він підніс у ранзі есеса Тойфеля. З виказок з СССР виходить, що Тойфеля знижено в ранзі, отож є серйозні сумніви щодо виказки.

На цьому сесію закінчено, а в понеділок має свідчити голляндський психолог Ф. Ваґґонер.

ДО ЗУСТРІЧІ Д. ОРТЕҐИ З ПРЕЗИДЕНТОМ Р. РЕҐЕНОМ НЕ ДІЙШЛО

Вашінгтон. — Президент Нікараґуа Даніель Ортеґа Сааведра був у Вашінгтоні у зв'язку із сесією Організації американських держав, на якій він виголосив довшу промову, заторкуючи в ній різні аспекти замирення в Центральній Америці, а зокрема припинення громадянської війни в Нікараґуа й Ель Сальвадорі. Очевидно, він повторив свою давню вимогу розпочати безпосередні переговори урядів Нікараґуа і З'єднаних Стейтів Америки, критикував політику Адміністрації президента Роналда Реґена і при тому обіцяв, що його країна виповнить на 100 відсотків точки договору підписаного п'ятьма центрально-американськими державами в Ґватемалі, але для цього він потребує більше часу.

Не зважаючи на його критичні нотки у промові, багато політиків, взявши до уваги ранішу заяву Р. Реґена, яку він склав під час виголошення промови на цьому ж самому форумі кілька днів раніше, деякі законодавці ЗСА і політики центрально-американських держав надіялись, що президент Р. Реґен, використовуючи добру нагоду, прийме на авдієнції Д. Ортеґу і тим самим започаткує новий діялог між ЗСА й Нікараґуа, створюючи нову атмосферу у переговорах. Провідні демократи навіть надіялись, що під час розмови можна і треба було порушити ще раз справу потреби безпосередніх переговорів сандіністів з керівниками повстанського визвольного руху контрас.

Іншої думки був сам президент Р. Реґен і його найближчі дорадники, які вважали нижче чести зустрічатися з людиною, політичним авантурником, який ще недавно на форумі сесії Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй і тепер на конференції Організації американських держав вважав за потрібне розправитись з політикою ЗСА і особисто з Президентом країни тільки за те, що він всеціло підтримує повстанський рух і не бажає допустити до поширення комуністичних впливів в Центральній Америці, тобто не бажає бачити комуністичних баз перед порогом ЗСА.

Цілком інакше поступили деякі демократи. Спікер Палати Репрезентантів Джім Райт, демократ з Тексасу, який вважає, що без втручання ЗСА не можна буде полагодити справи замирення в Нікараґуа й Ель Сальвадорі, прийняв на розмові Д. Ортеґу, дискутував з ним різні аспекти замирення, але він також не відмовився прийняти і вислухати арґументів представника контрас, ще заки до Вашінгтону приїхав фактичний посередник між сандіністами і контрас примас Нікараґуа кардинал Міґуель Обандо і Браво, посередництво якого визнали обидві сторони.

Ролю спікера Палати Репрезентантів Дж. Райта легко, але рішучо, скритикували представники Державного департаменту натякаючи, що він безпосередньо вмішується до закордонної політики, домени цього ж Департаменту. „У такій ситуації не треба виключати помилок, бо за діло вхопилися некомпетентні люди". Демонстрували по вулицях Вашінгтону з Д. Ортеґою також демократичний сенатор з Коннектекат Кристофер Далд та інші лібералі, поведінку яких також скритикував Державний департамент.

Київські пропаґандисти продовжують напади на УКЦеркву

Київ. — Коментатор Київського радіо, покликаючись на офіційні совєтські джерела, а найбільше на пресове агентство ТАСС і статті в пресі, назвав заяву українських католиків на Батьківщині у справі леґалізації діяльности УКЦеркви, „псевдодокументом", „вигадкою католиків-уніятів за кордоном", „пропаґандивним маневром ватиканських кіл".

Очевидно, радіо нарікає на „дезінформацію" Йосифа Терелі, який у вересні прибув з родиною на Захід, мовляв, „він все це сам вигадав" і „передав закордонним ворожим до Совєтського Союзу центрам" у формі офіційного документу п.з. „Хроніка УКЦеркви". Тереля, за словами Київського радіо, „карний злочинець", за „все своє життя працював лише кілька місяців", а маючи 19 років, разом з братом Борисом, викрав у Сваляві кілька малокаліберних ґвинтівок і патронів та організував збройні пограбування в місті Свалява. За це, мовляв, його кілька разів ставили перед суд.

Далі київські пропаґандисти кажуть, користуючись старими традиціями совєтської брехні про УКЦеркву пов'язують Й. Терелю з „реакційними колами Заходу", який заради „сребреників опустився в каламутні води антирадянської діяльності, твердо знаючи, що західні покровителі не поскупляться розплатитися з їх самозваним головою неіснуючого центрального комітету українських католиків".

Коментарі до цього совєтського мракобісся і суцільної брехні зайві. Треба тільки сказати, що Київська радіо не єдиний середник, який веде антиукраїнську і антикатолицьку кампанію, бо статті на ці й подібні теми появляються майже в усіх режимових виданнях.

Муджагедіни не хочуть співпрацювати з комуністами

Вашінгтон. — У четвер, 12-го листопада, президент Роналд Реґен зустрівся з керівниками афганського руху опору, в групу яких входить голова Ісламського союзу муджагедінів Афганістану Юніс Галіс.

Президент неодноразово заявляв, що не має наміру давати повстанцям ніяких політичних рекомендацій відносно їх можливої домовлености з комуністичним урядом Афганістану. Однак, як пише кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Дейвид Шіплер, у Вашінгтоні вважають, що муджагедіни будуть мусіли вступити в переговори з комуністами, особливо якщо Москва встановить графік виведення своїх окупаційних військ по тих термінах, які задовольняють З'єднані Стейти і Пакістан.

„Протягом останніх місяців совєтська сторона неодноразово висувала попередньою умовою для виведення військ створення перехідного уряду крайової єдности з обов'язковою участю Народно-демократичної партії, — заявив неназваний представник Державного департаменту. — Дуже багато, включаючи членів американського уряду, уважно вивчають цю пропозицію".

В той же час опитування громадської думки, проведене недавно серед 1929 видатних афганців: партизанів, духовенства і діячів культури показало, що 73 відсотки цих людей категорично заперечують проти будь-якого співробітництва з комуністами.

58 відсотків опитаних заявили, що політичний компроміс з кабульським режимом означав би відмову від принципів джігаду (священої війни мусулманів).

Непрямі переговори про Афганістан покищо не вийшли з мертвої точки. Совєтський Союз формально погоджується вивести війська, але вимагає відмови З'єднаних Стейтів від допомоги повстацям і зформування перехідного уряду. ЗСА в свою чергу заявляють, що припинять допомогу муджагедінам лише після того, як останній совєтський вояк залишить афганську землю.

На зустрічі з керівниками афганського руху опору Президент запевнив борців за свободу, що З'єднані Стейти мають намір продовжувати допомогу до того часу, поки совєтські війська не виступлять з Афганістану.

Р. Реґен ще раз нагадав Михайлові Ґорбачову, що совєтсько-американські відносини в багатьох випадках залежать від розвитку подій в Афганістані.

ВЛАДИКА В. ЛОСТЕН ВСЕЦІЛО ПІДТРИМУЄ ІДЕЮ ВЕЛИКОГО КОНЦЕРТУ В НЮ ЙОРКУ

На авдієнції у Владики В. Лостена (зліва): В. Вишневський, М. Андріюк, Я. Снилик, Владика В. Лостен, Н. Матківська, д-р З. Матківський і д-р Ю. Солтис. (Фото: ред. З. Снилик)

Стемфорд, Конн. — Владика Василь Лостен, заслухавши розповідь представників Фундації ім. Мазепи, Крайового Комітету Тисячоліття Християнства в Україні, про запланований на неділю, 14-го лютого 1988 року, величавий концерт української релігійної музики в Ейвері Фішер Голл у Лінкольн Центрі в Ню Йорку, всеціло підтримав цей задум і уділив благословення на його успіх.

Владика Лостен прийняв семичленну делеґацію на авдієнції тут у п'ятницю, 23-го жовтня ц.р. Присутніми були: від Фундації ім. Мазепи її голова д-р Зенон Матківський, його дружина Надя, Марта Андріюк і Яра Снилик, від Крайового Комітету його голова д-р Юрій Солтис і заступник Вячеслав Вишневський та ред. Зенон Снилик.

Хоч Владика Лостен вже знав дещо про концерт з попередніх повідомлень в пресі, він вислухав подробиці запланованої програми, друга частина якої включатиме світову прем'єру ораторію „Неофіти" композитора Маріяна Кузана.

Як відомо, виконавцями програми є 150-членний мі-

(Закінчення на стор. 4)

МАТУРАЛЬНА ЗАБАВА

Клівленд, Огайо. — Тут в приміщенні Астродом в Пармі, при 5720 Стейт ровд Т-во „Рідна Школа" влаштовує в суботу, 28-го листопада ц.р., традиційну матуральну забаву. Початок о год. 7-ій вечора, а представлення матуральної кляси о год. 8:30. Забава відбуватиметься при звуках оркестри „Ромен".

У СВІТІ

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ТИСК З усіх сторін, іранські екстремісти продовжують обстрілювати чужинецькі оливні танкери, які пливуть Перською затокою. В середу, 11-го листопада, іранці обстріляли з мінометів і тяжких скорострілів японський оливний танкер який плаває під панамським прапором. Напад було виконано тоді, як танкер наближався до Ормудського просмику. Танкер тільки легко був пошкоджений, а малий вогонь на горі біля будки капітана погасили самі моряки. Японський уряд вніс формальний протест до ірнського уряду, а також вручив протестну ноту іранському амбасадорові в Токіо.

ВИСТУПАЮЧИ В СЕРЕДУ, 11-го листопада ц.р., у Вашінґтоні на конференції асамблеї Організації американських держав, президент Нікараґуа Даніель Ортеґа заявив, що його уряд має намір сповнити на 100 відсотків усі передумови ґватемальського договору, підписаного п'ятьма центрально-американськими державами. Крім того Ортеґа різко критикував З'єднані Стейти Америки і обвинуватив Адміністрацію президента Роналда Реґена, що вона веде обструкційну політику та підтримує громадянські війни в центрально-американських країнах. Натомість Адольфо Кальєро, один з керівників руху спротиву в Нікараґуа, домагався від Ортеґи негайного започаткування переговорів з контрас і ґаранії для усіх повстанців в часі перемир'я.

ПОІНФОРМОВАНІ кола в Москві переконані, що генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов, приїхавши 7-го грудня ц.р. до З'єднаних Стейтів Америки на чергову вершинну конференцію з президентом Роналдом Реґеном, продовжить своє перебування в Америці і замість трьох днів задержиться тут принаймні 10 днів. Крім зустрічей з Президентом і членами його кабінету, переговорах, підписанні договору про відтягнення ракет середнього і близького засягу з Центральної, Східньої і Західньої Европи, участи в парадній вечері в його честь, він хотів би ще зустрінутись з представниками великих американських компаній, фінансовими спеціялістами і оглянути бодай одну велику американську фарму. Під теперішню пору говориться тільки про ті три дні перебування і тільки у Вашінґтоні, але згідно з інформаціями кореспондента газети „Вашінґтон Пост" Ґері Лі, дружина генерального секретаря Раїса і багато його найближчих співробітників дораджують йому продовжити перебування в ЗСА.

ПІСЛЯ ОФІЦІЙНОГО ПРИЙНЯТТЯ у Білому Домі президента Ізраїля Хаїма Герцоґа і розмов з президентом Роналдом Реґеном, високий гість виступив на спільній сесії Конгресу ЗСА і там він підкреслив, що американсько-ізраїльська співпраця має особливий характер і про це повинні пам'ятати американські й ізраїльські політики. Він полякував ЗСА за підтримку резолюції в ООН, якою противники Ізраїля хотіли порівняти сіонізм до расизму тим самим засудити Ізраїль.

ФРАНЦУЗЬКИЙ МІЛЬЙОНЕР Поль-Лю Суліцер, автор багатьох повістей й інших книжок про французьку еліту, купив спортовий літак „Сессна", на якому молодий західньо-німецький летун Матіяс Руст, перелетівши фінляндсько-совєтський кордон, приземлився на Червоні площі в Москві, викликавши сенсацію у світі і звільнення багатьох совєтських військових старшин, включно з міністром оборони СССР. „Руст, на думку французького мільйонера, уосіблює три речі: свободу, мир і перемогу приватної ініціятиви".

В АМЕРИЦІ

СОВЄТСЬКА ГРУПА урядовців, яка заздалегідь прибула до Вашінгтону, щоб приготувати і узгіднити програму зустрічі на вершинах між президентом Роналдом Реґеном та Міхаїлом Ґорбачовим, заявила, що їм не є відомо, щоб Міхаїл Ґорбачов залишався в ЗСА довше, як запланованих два з половиною дня. Речники Білого Дому заявили що не зважаючи на їхні твердження, пляни приготовання зустрічі ідуть на базі можливости зміни.

ЯКІСТЬ ВОДИ в ріках і озерах країни дуже знизилася впродовж останніх двох років. Однак Аґенція охорони довкілля через своїх речників заявила, що ще зарано робити висновок таких припущень. У своєму найбільш усучасненому звіті Аґенція приписує цей факт збільшення забруднення вживанню різних хемікалій у сільському господарстві, які опісля з дощовими опадами спливають до рік і озер.

ДИРЕКТИВА, ЩОБ тематичну пісню морської фльоти грати перед гимном морської піхоти на всіх церемоніях і парадах останніх не знайшла одобрення у всіх членів морської піхоти. Все ж таки новий командант морської піхоти генерал Альфред Ґрей заявив, що це зроблено для того, щоб відмітити братерськість цих двох морських з'єднань.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД Реґен огірчений своїми двома спробами номінацій до Верховного Суду, найменував третього кандидата — суддю Антоні Кеннеді. У своїй номінаційній промові президент Реґен висловив надію, що до цієї номінації всі нею зацікавлені виявлять безсторонню кооперацію та одобрять його кандидатуру в найскорішому часі. Суддя Антоні Кеннеді — це випускник правничої школи Гарвардського університету, а у своїх судових опініях, він має репутацію уважного консерватора, який опрацьовує судові леґлаьні справи кожну окремо.

ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ ДЕФІЦИТУ досі не мали жадних конкретних успіхів, а дата 20-го листопада ц.р. наближається скорим кроком. Якщо обидві сторони не договоряться до цієї дати, то в життя автоматично увійде закон, де дефіцит буде у 1988 році зменшений на 23 більйони дол., з чого половина буде взята з військового бюджету.

ДЕПАРТАМЕНТ СІЛЬСЬКОГО господарства предсказує, що американські фармери можуть у 1988 році дійти до найвищої кількости землі, яка лежить облогом у державою апробованих сільськогосподарських плянах. Цього року кількість необробленої землі виносила 68.5 мільйона акрів, це є збільшення на 45 мільйонів акрів від 1985 року.

ФЕДЕРАЛЬНЕ БЮРО Інвестиґацій розпочало докладний розгляд справи судді Гагласа Ґінзбурґа, бо хочуть дійти, як це сталося, що за останні роки та п'ять попередніх провірок службовцям ФБІ ніде немає згадки, що він вживав марихуану. Новий директор бюра Вілліям Сешинс признав перед кореспондентами, що спосіб переведення перевірок минувшини є під знаком запиту й тому він докладе всіх зусиль, щоб точно перевірити цю важливу для всіх громадян Америки справу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Небезпечні експерименти

Міжнародний інститут стратегічних студій у Лондоні, Великобританія, опублікував минулого тижня річне звідомлення у якому звертає увагу країнам Заходу, а в першу черґу З'єднаним Стейтам Америки і членським державам Північно—Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) на небезпеку раптового роззброєння і зменшення фондів на досліди в технологічній зброєневій ділянці, що може, очевидно, випасти на користь комуно-московської імперії, яка ще не дала доказів закинення експансії і поширення совєтської геґемонії на інші країни світу.

Яскравими прикладами цієї експансії Москви є Афганістан, Нікараґуа, Анґоля, Етіопія та багато інших країн, що їх совєтські імперіялісти поневолюють, не зважаючи на внутрішню метушню і заповіджені генсеком Міхаїлом Ґорбачовим зміни в економіці та започаткування політики „гласности". Крім голосної урядової пропаґанди і наївного захоплення деяких західніх лібералів, які свою теорію оцінки СССР будують на пропаґандивних гаслах, зручно підставлюваних Москвою через свою п'яту і шосту колону в поодиноких країнах вільного світу, конкретних познак якоїсь лібералізації нема, за вийнятком деяких голосів у пресі.

Тільки в минулому році, — говориться у звідомленні згаданого інституту, — совєтські повітряні сили отримали понад 300 джетових літаків-переслідувачів типу МІҐ - 29 і МІҐ - 31. Ці літаки дуже ефективно можуть атакувати літаючі низько об'єкти, гелікоптери, розвідчі літаки, ракети близького засягу тощо, а також можуть бути небезпечними для американських бомбовиків Б-52 й новішого типу Б-1, які, звичайно, у випадку війни літають групами.

Крім того СССР систематично модернізує свої атомові підводні човни, тоді коли багато країн Заходу вже починають зменшувати свої оборонні бюджети, крім Франції, у зв'язку з американсько-совєтськими переговорами в Женеві про редукцію нуклеарної стратеґічної зброї принаймні на 50 відсотків і виведення з Центральної, Східньої і Західньої Европи ракет середнього і близького засягу з атомовими боєголовками.

Треба припускати, що після підписання договору між ЗСА і СССР і третьої зустрічі на вершинах між совєтським керівником М. Ґорбачовим і президентом ЗСА Роналдом Реґеном у Вашінґтоні, розпічнуться переговори про ліквідацію тактичної нуклеарної зброї, основного середника оборони, який може зупинити совєтські танки, які, у випадку аґресії, тисячами заллють Західню Европу, перед чим, до речі, перестерігає европейських політиків міністер оборони Франції Андре Жіро.

Директор Інституту стратегічних студій Франсуа Ґейсбирґ особливо застановляється у звіті над дивною, на його думку, позицією, яку займають до справи совєтської воєнної загрози деякі країни НАТО. За словами Ґейсбирґа, наполеглива вимога Еспанії закрити на своїй території усі, у першу черґу летунські американські бази, не може не викликати здивування і підозри, бо єдиною ціллю цих летунських баз є оборона Західньої Европи від існуючої небезпеки комуно-московської імперії.

Є також інші показники небезпеки совєтської аґресії і поширення комунізму в світі, про які чомусь так мало пишеться у західніх газетах. Наприклад, за підрахунками американської військової розвідки совєти відправили в минулому році до Анґолі таку масу різнорідної зброї, якою можна озброїти армії трьох-чотирьох середньої величини держав. За урядування в Кремлі М. Ґорбачова ця допомога для Анґолі зросла у три рази. Тому багато західніх політичних аналітиків застановляються чи Захід не перетягнув часом струни і не маршує скорими кроками до політики детанту, повторяючи помилки політичного і зброєневого порядку в 1970-их років, а совєтська політика „гласности" чи не є часом старою системою пропаґандивного обману, дезінформації на внутрішньому і зовнішньому відтинках.

У ПОНЕДІЛОК, 9-ГО листопада, совєтське пресове агентство ТАСС передало інтерв'ю з міністром юстиції СССР Борисом Кравцовим, який розказав кореспондентові, що комісія, яка займається поправкою головного кримінального кодексу, на який в майбутньому будуть взоруватися усі республіки СССР, запропонувала низку змін, між ними зняття з програми покарання справу внутрішнього заслання, зменшити максимальне покарання з 15-ох до 10-ох років, точно визначити, які саме злочини караються смертним вироком і припинити адміністративну висилку осіб чи цілих груп у віддалені райони Совєтського Союзу без виразного рішення суду.

Ярослав Курдидик

АРАБИ ЗАГРОЖУЮТЬ ІЗРАЇЛЕВІ „ЖИДІВСЬКИМ АПАРТЕЇДОМ"

Коли будь-хто познайомиться доосновніше із писаннями проф. Арнона Софера, чільного експерта у демографічних справах, а водночас керівника на факультеті від наукових соціяльних студій в університеті в Гайфі — готовий набрати до нього ще й окремого признання за його правдиве та одверте проказування сучасної дійсности в Ізраїлі. „Ми — твердить проф. Софер — ідемо назустріч не однорідному Ізраїлеві, а скоріш, „бінаціональній ізраїльській державі"...

Проф. Софер наголошує, що критичне, об'єктивне і глибоко наукове проаналізування та пізнання минулого і сучасного, а зокрема цього найближчого оточення, в „якому рішатиметься, вельми вагома, наша національна доля. Воно, начебто на свій лад, зближує і робить існування наших сусідів арабів, не лише більше зрозумілими, але теж і поглиблює докорінно розуміння історичної суті. Що араби та ізраїльці, хоч і мають спільну історію та живуть у постійному перемішанні, але на самому ділі — то вони начебто, і незнані одні одним...

„Центральна проблема, яка станула на повен ріст перед нами, це понадмірний і приспішений приріст арабського населення і, він становить та висуває саме найосновніше політичне питання: як нам слід розглядати демографічні проблеми в окупованих Ізраїлем територіях, а зокрема, який характер матиме ізраїльська держава напочатку вже недалекого XXI сторіччя?...

Для прикладу за статистикою, що її подають достовірні демографічні джерела Ізраїля, виявляється, що за 12-15 років Ізраїль буде у розцінювальних демографічних умовинах бінаціональною державою".

Це було перший раз у 1985 році, що загальне число арабських дітей у віці до четвертого року життя в Ізраїлі, враховуючи теж Західній бік Йордану і території Ґази, був більший, від загального числа жидівських дітей, теж до четвертого року — 378,000 арабських і 365,000 жидівських дітей.

Причини слід дошукуватися у арабському постійному народному прирості, у якому родина з десятьома дітьми трапляється доволі часто. Діється теж нерідко, що дещо заможніші араби, які мають по дві три жінки (мусулманське віровизнання дозволяє на поліґамію) — мають по 26 і більше дітей.

Міжнародні демографічні і політичні речники заявляють, що коли цей темп арабського приросту потриває далі, то тоді Ізраїль буде примушений поширити право на голосування в окупованих територіях, але і таким чином взяти отой риск, що араби переберуть з бігом часу владу у свої руки. Або з другого боку позбавити їх такого права, однак тоді постає загроза, що розцінюючи на довшу мету — Ізраїль готовий найтися у такому самому політичному скрутному положенні, яке мається у Південній Африканській Республіці — тобто, що ізраїльці звужать зовсім свою владу створивши таким робом, своєрідний „ізраїльський апартеїд"...

Центральне історичне бюро Ізраїля подає, що у 1985 році жило 3.52 мільйонів жидів в Ізраїлі і на окупованих територіях, або уточнюючи, 62.8 відс. населення. Це було: 749,000 ізраїльських арабів, 813,000 на Західній стороні Йордану і 526,000 арабів у смузі Ґази.

Але водночас, ці цифри починають доволі нагло змінюватися. Згідно з цифрами статистичного бюра, у 1985 році, нормальний приріст жидів у Ізраїлі був 21.6 відсотка, під час коли араби в Ізраїлі мали 34.9, арабів на Західньому березі Йордану 41, а араби в смузі Ґази 46.6 відсотка, або у двоє стільки, як ізраїльці.

Професор Софер бере до уваги пересічні коливання вниз і вгору і з цього робить висновки, що посягає у 2000-річчя. Як не як, але виходить, що араби матимуть вже вкоротці майже половину населення. При тому слід зокрема підкреслити, що вище згадане статистичне бюро, діє починаючи від 1950 року і всі дані, які наводить проф. Софер, є вірогідні.

У своїх писаннях Софер наводить теж ще й інші знаменні статистичні цифри: В Ґоляндській Висоті жиди все ще є в меншості — 38 до 62 відс. В районі Галилеї Північного Ізраїля, араби становлять 52 відс.. А в Неґеві, арабські бедуїни мають подавляючу більшість, за вийнятком міст.

На Західньому Березі Йордану араби перевищують жидів числом 813,000 до 60,000, а в Ґазі 526,000 до 2,000 жидів. На самому ділі виявляється, що абсолютну жидівську більшість мають такі міста, як Тель Авів, Гайфа, Єрусалим, Тиберія, Гадара, Нагарія і Натая. Але водночас висовуються твердження, що населення цих більших міських скупчень, створює факт і впливає на формування політики ізраїльців і палестинців.

Не лише на Західньому боці Йордану, але в загальному палестинському розсіянні є цікава і постійно зростаюча кількість палестинців, які проповідують, що, мовляв, найбільшою допомогою у їхніх національних змаганнях становить не тільки сама одверта боротьба, але теж і „дуже сильна демографічна зброя". Вона то хоч не хоч, примусить Ізраїль признати і створити палестинську майбутню державу на сучасних окупованих нею територіях.

Д-р Олег М. Волянський

„СССР ПРОДОВЖУЄ НАДУЖИВАТИ ПСИХІЯТРІЮ"

Під таким наголовком появилася передовиця автора-гостя у „Psychiatric News", офіціозі Американської психіятричної асоціяції, з 16-го жовтня 1987 року. Автор цієї передовиці д-р Анатоль Коряґін, психіятр у Харкові, відомий борець за людські права, зокрема неустрашимий опонент зловживання психіятрії. Він довголітній в'язень совєтських тюрем та таборів праці, якому під натиском публічної опінії дозволено виїхати з совєтів до Швайцарії.

Д-р Коряґін критикує намагання теперішнього голови Світової психіятричної асоціяції та деяких американських психіятрів привернути членство у асоціяції так званому Профспілковому Товариству Неврологів та Психіятрів Совєтського Союзу.

Д-р Коряґін стверджує, що севєтську психіятрію надалі репрезентують і нею керують ті самі лікарі, що протягом 16-ти років вживали психіятрію для поборювання інакодумства та рівночасно заперечували факт зловживання психіятрії в СССР. Сюди належать в першій мірі Г. Морозов, М. Вартаніян та М. Тальтсе. Для підтвердження факту продовження зловживання психіятрії в СССР д-р Коряґін подає випадки, котрі говорять самі за себе: у першому випадкові йдеться про подружжя Зінаїду й Олександра Кутявиних із Волгограду (кол. Сталінград). Вони критикували корупцію у Міністерстві освіти у їхньому місті і приїхали до Москви, щоб розказати про це представникам Президії Веховного Совєту. Обоє Кутявини — це визначні громадяни і члени Комуністичної партії. Вона — Зінаїда Кутявина, колишня директорка середньої школи — десятирічки, він — Олександер Кутявин — високо відзначений офіцер Червоної армії. Кутявини годинами чекали у почекальні на побачення і вкінці почали енерґійно вимагати зустрічі з представниками Президії. Несподівано появилися якісь люди, їх фізично приборкали і без лікарських оглядин, що є проти закону в СССР, відвезли до психіятричної лікарні імени Ґаннушкіна ч. 4. Там знову без психіятричного інтерв'ю замкнули обох Кутявиних у палатах для неспокійних (disturbed) пацієнтів.

Зінаїді Кутявиній відразу почали давати дом'язневі впорскування т.зв. невролептиків, котрі спричиняли надокучливі ускладнення (side effects), а психіятри погрожували їй, що вона і її чоловік будуть замкнені у лікарні цілий рік, якщо не припинять своєї діяльности. Завдяки стараниям їхньої дочки, під погрозою розголошення цієї справи, Кутявиних звільнено по 10-ти днях, а обслідування кількома іншими психіятрами й неврологами не виявили у них жадної психічної хвороби. Мимо цього вони надалі одержують виклики до місцевої психіятричної клініки на перевірку.

У другому випадкові д-р Коряґін говорить про 40-літнього економіста з Казані — Олександра Міронова. Він довший час розкривав корупцію в Казані і також був свідком того, як подружжя Кутявиних силоміць власті забрали до „психушки". О. Міронов протестував проти цього насильства і тоді, 28-го серпня 1986 року, його викликали до місцевої поліції і звідти відвезли прямо до психіятричної лікарні. Його держали із суворою ізоляцією (incomunicado) до цієї міри, що навіть його мати не могла про сина нічого довідатися. 9-го вересня 1986 року матері Олександра Міронова передано його мертве тіло; при цій нагоді власті поінформували матір, що Олександер поповнив самогубство, вискочив з вікна на третьому поверсі. Переглянувши доступні документи у справі Міронова, д-р Коряґін сумнівається, чи справді Міронов поповнив самогубство, бо він мав стійку особистість, а лікарські оглядини в час призову до війська не знайшли жодних психічних забурень. Його критика корупції опералася на фактах і він кілька разів був вибраний своїми співпрацівниками за речника-представника до профспілки тощо. Д-р Коряґін також уважає, що взагалі неможливо поповнити самогубство в психіятричній лікарні, вискакуючи з вікна з кімнати-палати, де держать пацієнтів з гострим захворінням (тобто — буйних), тому що там дуже пильно наглядають. Крім того, на думку д-ра Коряґіна, розмір поранень, згідно із звітом патолога (coroner), є більш як підозрілим.

Д-р Коряґін апелює до психіятрів вільного світу допомогти Кутявиним у їхньому намаганні піддатися оглядові вільних психіятрів, призначених Світовою Організацією Здоров'я, щоби врешті-решт усунути із себе тавро психічної хвороби. Він також уважає, що психіятри вільного світу повинні висловити свою стурбованість справою Міронова та вимагати від совєтських лікарських кругів повного вияснення цієї справи. На думку д-ра Коряґіна, світова лікарська опінія, Комісія для Людських Прав при Об'єднаних Націях та Гельсінська Комісія повинні знати про те, що в час дуже розголошеної „перестройки" і „гласности" в СССР і надалі надуживають психіятрію для заглушування критики совєтської системи.

Д-р Коряґін кінчає вимогою до Світової Психіятричної Асоціяції розпочати акцію у вищезгаданих випадках, згідно із духом „Гавайської Декляраціі", що була проголошена в час Конґресу АПА в Гонолюлю 1977 р., коли висловлено совєтській психіятрії догану за надужиття психіятричної медичної науки для поліційних цілей.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про парасоль і кріс

У середу, саме у „День ветерана", коли ціла Америка вшановує своїх учасників усіх воєнних починів, у „Ню Йорк Таймсі" ми знайшли дуже цікаву вістку. Після двадцяти років дискусії американський адмірал фльоти К.А. Трост вирішив, що члени фльоти можуть носити парасолі, навіть коли вони у військових одностроях.

Перед двома роками, коли подібну справу розглядало начальство американської армії, командуючий армією генерал Джан Викгем заявив, що так довго, як він є на цьому пості, члени армії не будуть носити парасолів.

Показується, однак, що летуни мали дозвіл на парасолі вже раніше, ще заки їх мали члени фльоти, і були „піонерами" в цій ділянці поміж усіми військовими частинами.

Як бачимо, досі тихо і захована перед бистрими очима американських журналістів, у найвищих військових колах проходила „парасольна війна", в якій „парасольники" поволі але консеквентно перемагають приклонників крісів і більш військового вигляду.

Правда, коли адмірал фльоти „піддався", він поклав певні передумови: що члени його військових частин можуть носити лише чорні парасолі і це в лівій руці, щоб могли правою рукою віддавати військовий салют, що не можна їм парасолем підпиратися і що не можна носити їх, коли вони маршують у військових рядах.

Коли ми читали цю вістку важко було не сміятися із цього „важливого" рішення, яке, немов на глум, проголошено офіційно в „День ветерана". Здається, що таке можливе лише в Америці — бо чи уявляєте собі, дорогі читачі, наприклад, німецьких чи совєтських вояків із парасолями?

Важко нам також уявити собі американських моряків із їхніми трохи широкими штанами та прилягаючими до тіла блюзами із моряцькими комірами, коли вони ідуть під парасолями. Чи можливо, щоб саме ті, що мають постійно до діла із водою; боялися дощових краплин? А як буде, коли вони будуть на судні і зачне падати дощ?

Треба сподіватися, що коли вже дозволено носити парасолі летунським і морським частинам американської армії, після відходу на емеритуру головнокомандуючого ген. Дж. Викгема прийде такий дозвіл і для реґулярних частин армії і невдовзі будемо мати армію „парасольників".

Цікаво, чи це рішення, яке тепер запало — це ще один наявний вплив пацифістичних настроїв у ЗСА?

Саме перед кількома днями можна було побачити в телевізійних новинках 70-річчя большевицької революції і виструнчені ряди маршуючих вояків із довгими совєтськими крісами в рівному шику.

Читаючи вчора про дозвіл на поширення парасоля для американських військових частин, ми мимохіть уявили собі подібну картину, як цю з Москви — лише... маршуючі американські ряди військовиків із перевішеними на лівому рамені парасолями, замість іншої зброї...

Правда, розмови про роззброєння ідуть вперед і всі чекають на нову зустріч на вершинах, що має принести запевнення мирних намірів — але ми добре знаємо, що у політиці від слів до діл дуже далеко і можемо бути певні, що совєтський вояк кріса за ніщо не зміняє. Але наївні американці готові справді повірити в усі мирні запевнення Ґорбачова і тут переможуть пацифістичні настрої.

Тому враз із сміхом — з приводу новини про парасолі для військовиків у ЗСА — насувається поважне питання чи — бува — цей символічний парасоль не заміняє справжньої зброї.

О—КА

Микола Щербак

Біля Базару

Поля в снігах... Ні шляху, ні могил...
Хурдига не жаліє змерзлих крил,
Жбурляє снігом, і вихрить, і віє.
Під сірим обрієм Житомир даленіє —
Яке життя там і який там мир?! —
Задиханої завирюхи вир...
Де ви поділись, повноводі ріки? —
Усе, усе заковане навіки...
Де ти, дзвінке, співуче джерело? —
Усе замерзло, снігом замело...
Нема нічого... Хмари, мов пом'яті,
І вітряки, неначе розіп'яті —
Одвічні знаки долі і хрестів,
Та вітру в полі похоронний спів...

. . . .

Зірнице, блисни! Весно, зашуми!
Хай загуркоче буря та громи,
А не вовками виюча завія...
Хай розцвіте вогненним світлом мрія,
Немов грімниця з потемнілих хмар,
Як і т о д і, коли палав Базар!

(Зі збірки „Пахощі Суцвіття")

Іроїда Лебідь-Винницька

З ПОДОРОЖНЬОГО ЗАПИСНИКА

IX.

Від п'ятниці 11-го вересня до неділі 13-го вересня

Ріка Янцзи — довжиною 6,300 кілометрів. Вона збирає води багатьох рік Китаю та несе їх до Східнього Китайського моря. Своїм руслом Янцзи перетинає гірські хребти і творить незрівняної краси яри. Вже першого дня плавби в'їздимо в цю частину, що її китайці називають горлом Янцзи. Цілий другий день плавби насолоджуємося небуденної красою природи. З обох боків ріки спинаються вгору стрімкі береги. Маєстатичність цієї частини долини Янцзи можна порівняти лиш з величчю долини Кольорада, Великим Каньоном.

Краєвиди незвичайно мальовничі. Як волосинки-тоненькі стежинки в'ються по стрімких схилах до самітних хатинок, що туляться до узбіччя гори. Гірські водоспади спадають білими серпанками по зелених плечах гір. По горах — тераси, на яких росте збіжжя, ярина; де-не-де ходить худоба і перескакує кізка. До берега причалені човники та вітрильники. Вири бушують довкола нашого корабля немов противляться, що ми своєю присутністю порушуємо тишу природи. Ріка крутиться, виминає гори і за кожним закрутом відкриває перед нашими очима все кращий, цікавіший, інший краєвид.

Попри природну красу — долини ріки Янцзи багата на леґенди, китайський фолкльор та історичні пам'ятки. Тут в горах давно колись розвинувся таоїзм. На вершках гір видніють з тих часів святині — пагоди. Найвищий верх гір — Вуданг (1,600 метрів), згідно з давнім віруванням, підпирає небо. Дванадцять верхів гір Вуданг пов'язані з леґендою про 12 сестер, богинь, які зійшли з неба, щоби людям добро творити, і так тут залишилися. Уже за наших часів, селяни, які живуть у горах буцім то, бачили мавпочоловіка, але від науковців він ховається.

Під вечір третього дня плавби виїздимо з казкового яру і пливемо широкою рікою; дощ сильно б'є об шиби, мряка оготає наш корабль, плавба стає монотонною. Перепливаємо через шлюзи і причалюємо в порті Вуган.

Понеділок 14-го вересня

Вуган — це колиска китайського комунізму. Вуган відіграв важливу ролю під час революції, тут багато пам'ятників героям і героїням революції. Та не тому ми сюди приїхали. Вуган є також великим центром сталеварства.

У Вугані ми є гістьми Вуганського заводу заліза і сталі. Приміщуємося у будинку для так званих чужоземних експертів. Перебувати тут будемо три дні. В програмі нашого перебування є оглядини сталеварні, а для мого мужа — ряд конференцій з інженерами та фахівцями сталевої індустрії.

З туристичних атракцій сьогодні їдемо оглянути вежу Жовтневого журавля. Це одна із трьох славних веж у Китаї. Вежа ця оповита леґендами, переказами. Китайські поети різних династій оспівували її у своїх творах. Вежа ця кількакратно потерпіла від пожежі, але її все відновлювано. Тепер вона є в дуже доброму стані, є атракцією для туристів і для китайців на рівні з Китайським муром і Забороненим містом. Хмара людей спинається по сходах, проходжується по городах і всі навипередки плюють.

У наступних двох днях рішаю ще раз зблизька приглянутися Китаєві, китайцям та їхньому способі життя, передумати все побачене та почуте та поробити висновки.

Вівторок 15-го вересня і середа 16-го вересня

Проходжуюся вулицями Вугану і вже якось не разить мене те, що біля хідника сидять селяни, деякі на розстеленій ряднині, інші на саморобних стільчиках і продають ярину, овочі, яйці живі кури, рибу, м'ясо все без опакування, без охолодження так прямо все вони розклали при дорозі в куряві під промінням гарячого сонця. В іншому місці ремісники, кравці й шевці розставили свої варстати-машини і шиють та клепчуть таки тут при дорозі під голим небом. Голяр миє голову своєму клієнтові на порозі голярні, а воду виливає на хідник. Попри це все ввесь час протікає невпинна ріка людей. Десь хтось мене штурхнув, я когось штурхнула, нема змоги, ні не водиться тут перепрошувати. Хто — жінка, а хто — чоловік тяжко розрізнити. Всі у штанах темної барви і сорочках чи блюзках ясного кольору попущених поверх штанів.

Наше поняття особистої культури, чистоти, естетики одягу і помешкання — чуже і байдуже китайцеві. Ужиткове мистецтво: кераміка, орнамент, різьба, шовк — це все витвори китайських імператорів і вони ніколи не мали впливу на життя китайських мас. Сьогодні старі зразки прикладного мистецтва зберігаються у музеях, а їхні репліки продукуються у фабриках на експорт. В приватному домі „інтеліґентного" китайця немає місця на картини чи кераміку там є на почесному місці телевізор і холодильник.

Комуністична революція знищила світ імператорів, „Культурна революція" винищила інтеліґенцію як клясу. Довго потриває заки китайські маси видадуть зі себе нову інтеліґенцію, яка зверне увагу на духовість народу? Тим часом всі рижом ситі мають дах над головою, працюють, вивчають англійську мову, жадібно хапають знання, нав'язують зв'язки з усіма країнами світу, мало переймаються тим що про них інші думають і тішаться, що приріст меншає. Туристам і собі постійно пригадують, що Китай дав світові стрільний порох, шовк, чорнило, папір і багато іншого, а це китайцям забезпечує певне почесне місце у світі до кінця віку.

(Закінчення на стор. 3)

З подорожнього...

(Закінчення зі стор. 2)

Не описувала я цього окремо, але в кожному місті ми відвідували більші та менші крамниці включно з одною департаментовою крамницею в Бейжіні. В них і перед ними ми ніде не бачили черг, так характеристичних Совєтському Союзові.

Крамниці добре заосмотрені продуктами, що заспокоюють усі потреби населення на тому примітивно економічному і естетичному рівні, на якому люди фактично живуть. У крамницях є одежа, взуття, теплі „фуфайки", ліжка, фотелі, матраци, звісні сплювачки, як рівно ж постіль, накривала й подушки. Все це низької якости і без смаку, як би пляново примітивне, однак всього є подостатком. Є також туалетні прибори, мило, рушники, щітки до зубів та паста, прибори до голєння (однак немає жіночих косметиків, ані санітарно-гігієнічних продуктів, не привезти їх зі собою це катастрофа). Рівно ж є багато радіоприймачів, телевізорів, звукозаписувачів та рахівниці.

У чому секрет, де контраст зі Совєтським Союзом? Не в примітивній якості продуктів. У цьому подібність повна. Однак у Китаї немає хронічного браку продуктів та сенсації, що щось спорадично „дають", як в Союзі. І тут виглядає, правильно збагнув ситуацію знаний Кенет Ґалбрайт з Гарварду, коли відвідував Китай в 1973 році, себто ще перед культурною революцією. Він підкреслив, що суть справи є у втриманні цін на продукти на брутально високому рівні у відношенні до заробіткових платень. Усе можна купити якщо є гроші, однак грошей завжди бракує. Щоби купити ровер треба двомісячної платні і т. п.

Зчерги виринає питання як забезпечити доставу цих продуктів щоби їх не бракувало? Це є щось чого не потрапив розв'язати Совєтський Союз за 70 років. Ґалбрайта відповідь, висловлена дуже посередньо, що добра достава у доброму плянуванні. Вона, однак, на нашу думку, не вповні вияснює стан, бо не вказує на важливу ціху, припадок історії і соціяльної культури, притаманну Китаєві і культивовану від віків; а саме, льокальну самовистачальність.

Мур довкола університету чи великого сталеварного заводу — це не лиш символічна структура, за ним все були і досьогодні є урядовці, обов'язок яких включає забезпечити своє населення також і засобами до життя. Вони в місцевих рамках плянують, заготовляють продукти і в місцевому засягу дбають про їхню доставу. І це функціонує!

До якої міри закорінена ця льокальна самовистачальність, хай послужить наступний образ. Ріка Янцзи ділить індустрійний Китай на дві половини; як територію так і його однобільйонове населення. Однак впродовж 6,000 кілометрів цієї ріки є лиш три мости: в Чонкінґ, Вуган і славний символ розриву між Китаєм, а Совєтським Союзом у Нанкіні. По двох з них ми проходжувалися і кількакратно проїздили автом. На них рух дуже слабий, щось як у найтихішу пору дня на мості Жак Картіє у Монтреалі. Це свідчить, що продукція вповні задовольняє місцеві потреби і немає раціоналізації продукції поміж областями і тому немає потреби дальшого транспорту. Тут і секрет ефективного плянування.

Незабаром по нашому повороті до Канади почалися студентські розрухи в китайських університетах. Нам легко зрозуміти їх причини. Ми чули багато висловів невдоволення, що платні та рівень життя інтеликтуалів є такі самі як і фізичних робітників, що немає винагороди за вклад часу в студії, що уряд безоглядно і дуже арбітрарно поводиться супроти студентів, а головно супроти тих, що закінчують студії. По закінченню середньої освіти, коли студент хоче далі вчитися, місцевий партійний комітет призначує його в університет часто часто в іншому місті чи провінції. Щодо професійних людей, то пригадався мені молодий науковий дослідник, що товаришив мені в Чонкінгу. Він в означений час кожного дня біг на пошту і повертався з усміхом на лиці й листом у руці від дружини. Уряд призначив йоого працювати в університеті в Чонкінгу тисячі кілометрів від місця праці дружини. Обоє мусять працювати і жити, де працюють. Може за п'ять до десять років пощастить їм одержати перенесення і бути разом. До того часу бачитимуться раз в рік на вакаціях.

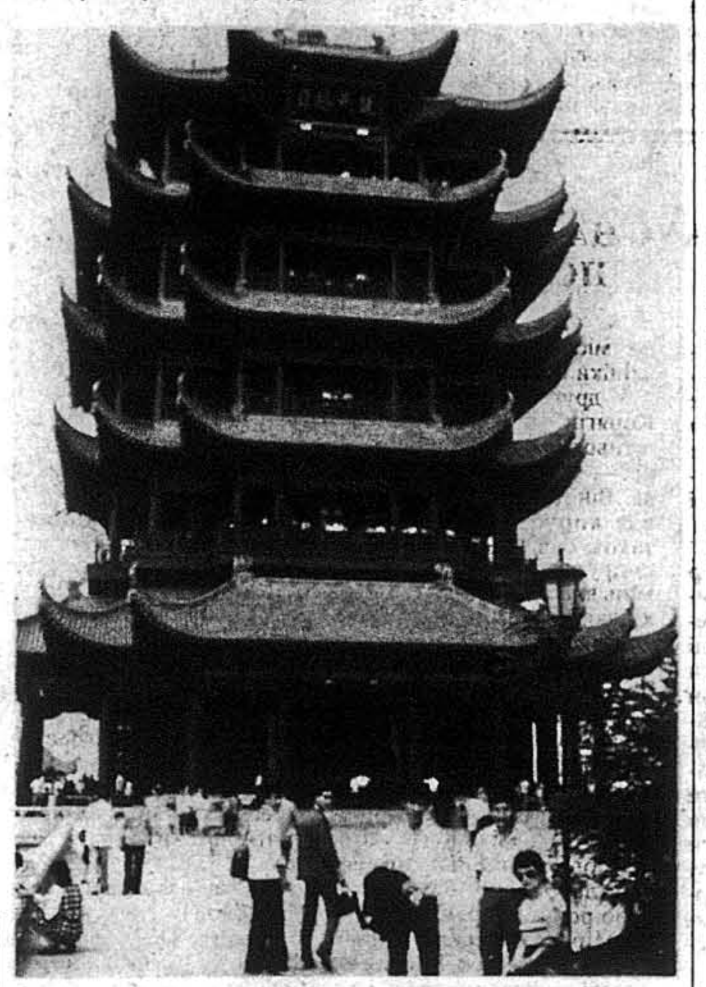
Цей випадок — це не є виняток, а радше норма в сучасному Китаї. Тож і не диво, що є спротив серед студентів та інтелектуалістів в університетах Китаю. Цікаво хто переможе — чи комуністична система чи бажання свободи і вимога бодай елементарної гідности в особистому житті.

На Китайському мурі серед моря китайців

Кухня у дівочому гуртожитку середньої школи

Перед вежею Жовтого журавля

В БАЛЕВІЙ ЗАЛІ готелю Пієр в Ню Йорку відбувся бенкет, на якому уділено Крайові книжкові нагороди за 1987 рік. Першу нагороду за белетристику одержав 43-літній ветеран в'єтнамської війни Ларрі Гайнеман за книжку „Пако'с Сторі", про раненого вояка в'єтнамської війни, який старається знайти собі місце в цивільному світі. Натомість першу нагороду за не белетристичну чи радше за документальну книжку п.з. „The making of the Atomic Bomb", це історія в подробицях зародку та раннього розвитку нуклеарної зброї, одержав Ричард Родес. Елеґантна публіка цієї афери була видимо здивована, що обидві нагороди одержали суто „противоєнні" книжки.

КОНЦЕРТ ДЛЯ 35-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ УМІ

Цей рік, 1987-ий, є ювілейним роком оснування Українського Музичного Інституту, філії в Ню Йорку, 35 років тому. Це не малий відтинок часу, протягом якого неухильно здійснювали головне завдання Інституту: дати студентам нагоду здобути солідний клясичний вишкіл в музиці, одноразово вивчаючи й досліджуючи музику багатьох періодів і стилів, включно з творами визначних українських композиторів . І ось випускники Інституту, студенти і приятелі УМІ, щоб відзначити цей ювілейний рік, організують концерт, у суботу, 21-го листопада, в авдиторії Ашер Леві Школи при Першій авеню і Схід 11-ій вулиці, о 7-ій годині вечора. Ця музична імпреза носить таку назву: „Концерт Алюмнів, Студентів і Друзів УМІ".

В останніх роках, на жаль, мало місце зменшення кількости учнів-студентів УМІ, що помітне і по інших українських освітньо-культурних установах; цим затурбоване керівництво Українського Музичного Інституту в Ню Йорку, на чолі з проф. Рафаелем Венке, тож вирішило воно частішими контактами з українським громадянством метрополії Ню Йорку якось цьому спадові зарадити, щоб число студентів знову збільшувалось. Перші добрі успіхи в цьому напрямку вже є: цього навчального року 1987/1988 у вересні в УМІ вступило дев'ять нових учнів. Дев'ять учнів — це вже крок вперед; сподіватимемось, що їх буде і більше.

У „Концерті Алюмнів, Студентів та Друзів УМІ" беруть участь музики, які є носіями того вдоволення, яке може дати й дає музична солідна підготова, вони бо причастилися до джерел великої музичної краси і стали її носіями. У концерті беруть участь три піяністи:

Марта Аєрбе студіювала фортепіяно від 1973 року під керівництвом співосновниці УМІ св. п. Меланії Байлової до 1979 року, до смерти професорки. Марта продовжувала далі вивчення музики в клясі проф. Лева Стругацького, діставши диплом УМІ в 1983 році. Поруч з музикою, вона студіювала психологію в Нюйоркському університеті, де під сучасну пору закінчує маґістерську працю. Ця піяністка є високозаавансованою музичною силою і працює далі над музикою, зокрема студіюючи джаз і електронічний „синтесайзер". Марта Аєрбе часто виступає на різних музичних форумах, найчастіше в ролі акомпаньяторки для скрипаля, її брата, Біла. Ця піяністка має велике вдоволення з музики, унікально поєднуючи своє зацікавлення людською психологією з музикою, як це було під час її праці музичного терапевта для психічно хворих. По здобутті ступення маґістра, Марта продовжуватиме працю над докторатом із психології.

Орест Гарасимчук, многонадійний піяніст, розпочав свою музичну науку в клясі Галини Кузьми-Мирошниченко 16 років тому. Він вчився в ньйоркській відомій середній школі для талановитих дітей, у так званій „Гай Скул ов Перформінґ Артс"; після успішного закінчення її він студіює в Ратґерському університеті на музичному факультеті, скеровуючи свою увагу головно на фортепіяно. Навчається він також в УМІ у клясі Томи Гринькова, з яким готується до дипломового речиталю.

Марта Мачай також вийшла з кляси Меланії Байлової, з якою студіювала 10 років, у році 1978-му діставши свій УМІ диплом. Вона — випускниця Академії св. Юра в Ню Йорку і активна пластунка. Студіювала Марта далі музику в Нюйоркському університеті і з успіхом здобула там бакалявреат з фортепіяно, а тепер закінчила медичні студії в Стейтовому університеті Ню Йорку в Стоні Брук, де відбуває резидентуру з психіятрії. Ця піяністка використовує кожну нагоду, щоб вправляти улюблену музику, якщо тільки на це знаходить час.

В концерті братимуть також участь чотиря солісти співаки. Всі четверо молодих вокалістів уже успішно розпочали свої самостійні кар'єри солістів, виступаючи на багатьох українських і не-українських форумах на нюйоркському терені.

Сопрано Лариса Маґун-Гурин добре відома українській авдиторії. Вона студіювала фортепіяно і голос в УМІ, музику — в клясі св. п. Євгенії Чапельської і згодом в клясі Галини Кузьми-Мирошниченко. Голос вона школила в клясі проф. Володимира Здрайковського. Лариса — випускниця відомої середньої школи „Гай Скул ов Перформінґ Артс", де була одною з двох визначних учениць, що дістали нагороду „Досконалости в музиці" під час ґрадуації в тій престижевій школі. Лариса Марґун-Гурин закінчила студії фармації в Сейнт Джeн-університеті. Співачка часто виступає перед українською публікою і також співала у „Верді" — оперній компанії. Тепер вона продовжує лекції співу в Мадам Дробнер.

Вокальна кляса Лоран Фультон на концерті буде представлена трьома співаками солістами.

Сопрано Марія Мирослава Волянська студіює в клясі Лорен Фультон з 1984 року. Вона — ґрадуантка музичного факультету Гантер Коледжу в Ню Йорку і також студіювала голос в „Еколе Нормале де Мюзік" в Парижі, Франція. Співачка М. Волянська виступала в складі опери „Віва" та театру Бронкс-оперної компанії, а минулої весни вона разом з Михаїлом Невмержицьким дали успішний речиталь в Українському Інституті Америки в Ню Йорку. Марія-Мирослава солістка й членка Вокального Ансамблю „Промінь", вона багато виступала як солістка в різних музичних групах на терені Ню Йорку і поза ним. Найбільше ця співачка виявляє зацікавлення оперою та оперетою і вона залюбки співає композиції сучасних українських композиторів. Під цю пору М. Волянська викладає еспанську мову в Академії св. Юра в Ню Йорку.

Михаїл Невмержицький, бас, відбув свій оперовий дебют як Коліне в опері Пуччіні „Богема" в складі оперної компанії „Вест Енд Опера" в 1984 році. Співав він цю ж ролю в театральній компанії „Мангеттен Опера". Михаїл — бандурист і соліст-співак Української Капелі Бандуристів у Дітройті та хору „Думка" в Ню Йорку. З цими обома відомими мистецькими групами він виступав скрізь по Америці та в Европі. Цього літа він брав участь у звукозаписуваннях концертів Бортнянського в Канаді під керівництвом маестро Володимира Колесника.

Сопрано Оксана Харук відома з її успішних виступів на терені Ню Йорку як солістка і як членка ансамблів протягом кільканадцяти років, бо вона розпочала ці виступи ще 12-річною дівчинкою, тоді вже навчаючись співу в маестро Люїджі дель'Орафіче. Вчилася вона також у мадам Берґбюхлер і вивчала музику та оперу в Нюйоркському університеті. Оксана співає з вокальним Ансамблем „Промінь" з 1974 року, часу його оснування тоді учительською музики в Академії св. Юра мґр Богданною Волянською. Відтоді „Промінь" усамостійнився, а тепер існує при УМІ. Оксана Харук, активна сумівка , вона працює як заступниця директора програм в Українському Інституті Америки. В клясі Лоран Фультон навчається Оксана Харук три роки.

Акампаньюватимуть вокалістам маестро Іван Колодій, він — піяніст і директор сцени та вишколювач репертуару, і піяністка Соня Шереґ, ґрадуантка УМІ з року 1979-го з кляси Калини Чічки-Андрієнко.

Соня Шереґ

Д. Шумук у канадській УВАН

В часі своїх відвідин у Вінніпеґу, Манітоба, Данило Шумук відвідав музей, архів і бібліотеку Української Вільної Академії Наук. Він прибув у товаристві вінніпеґських діячів Юрія Гвоздулича, заступника президента Комітету Українців Канади та мґра Івана Іванчука, члена Президії КУК, як теж був тут постійний опікун Д. Шумука племінник Іван Шумук. Гостей привітав д-р М. Марунчак, президент УВАН, який вже вітав Д. Шумука на летовищі в час його приїзду до Вінніпеґу, вітаючи також Д. Шумука від Комітету Українських Політичних В'язнів німецьких тюрем і концтаборів. На цей привіт Д. Шумук заявив, що він теж у свій час був німецьким концтаборником. Два місяці він провів в концтаборі „Хорол" на Полтавщині, де його посадили разом із полоненими Червоної армії. В „Хоролі" тоді вигинуло кількадесять тисяч полонених українців. Вижили тільки ті які врятувалися втечею. Данило Шумук написав про цей концтабір спогад, що буде поміщений у збірнику, який підготовляє до друку Світова Ліґа Українських Політичних В'язнів.

Оглядаючи з найбільшою увагою експонати Першої світової війни та реліквії українських армій і українських урядів, Д. Шумук довше зупинився перед довгою листою 359-ти жертв Базару, героїв-мучеників, розстріляних комуністами-комісарами, та пригадав собі часи і терени Житомирщини під час Другої світової війни, коли то старожили показували йому те місце, де були поховані герої Базару в могилі, що її самі собі мусіли копати.

Гість Д. Шумук теж цікавився працею УВАН, її виданнями та її історією. Вписуючись до книги гостей, Данило Шумук підкреслив, що праця цієї установи є цінною ще й тим, що вона не обмежується до одного періоду української історії, а покриває всі її етапи. Одним словом, сказав він, — „Ви не починаєте історії від себе". При прощанні гостеві вручено декілька найновіших видань УВАН.

М. Г. М.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що 11-го листопада 1987 р. на 88-му році життя по короткій та тяжкій недузі відійшов від нас

наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДО І ПРАДІДО

бл. п.

Дмитро Присяжнюк

нар. в Товмачі, Україна.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 14-го листопада 1987 р. з церкви св. Йосафата у Воррен, Миш.

В глибокому смутку:
дружина — АНТОНІНА
син — ЯРЕМА з дружиною СТЕФОЮ
внук — ЯРЕМА
внучка — ЗЕНЯ з чоловіком РОМАНОМ і донями НІНОЮ І КАТЕЮ
внук — МАРКО з дружиною ЛОРЕЮ і сином ОЛЕКСАНДРОМ
Близька і дальша Родина в Україні, Америці, Канаді, Польщі і Німеччині

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 2-го листопада 1987 р. в Чикаґо, Ілл. на 72-му році життя по довгій і тяжкій недузі упокоїлася в Бозі

наша Найдорожча ДВОЮРІДНА СЕСТРА

св. п.

ІВАННА з КОТИСІВ КОЗЯК

ПОХОРОН відбувся 15-го листопада 1987 р. з похоронного заведення Петра Каппи до катедри св. о. Николая, а Тіло спочило на цвинтарі св. о. Николая в Чикаґо, Ілл.

У глибокому жалю двоюрідні сестри і брати:
БОРОДАЙКИ
ВЕНГРИНОВИЧІ
ГРАБОВИЧІ
ДЕЛЬКЕВИЧІ
КОТИСИ
МЕНЦІНСЬКІ
ПРИТОЦЬКІ
ЧУЧМАНИ

Просимо згадати Покійну у своїх молитвах.

Владика...

(Закінчення зі стор. 1)

шаний хор з Атланти, Джа., під батутою Вілляма Нолла, який також дириґуватиме оркестрою Метрополітальної опери з Ню Йорку в числі 101 музикантів, і солісти: Ґільда Круз-Ромо, сопрано, Марта Сенн, мецщосопрано, Вячеслав Полозов тенор, Павло Плішка, бас, і Андрій Добрянський, басбаритон.

У першій частині програми, яка почнеться увертюрою до опери „Тарас Бульба", будуть виконані хорові і сольові композиції Д. Бортнянського і М. Веделя, арії з опери Д. Бортнянсько го „Сокіл", яка ніколи ще не була ставлена, а на закінчен ня молитва-арія „Владико неба і землі" з опери Гулака-Артемовського „Запоро жець за Дунаєм". Музично і технічно програму випрацювали А. Добрянський, М. Андріюк і Роман Осадчук.

Владика Лостен вповні схвалив задум організаторів винести українську релігійну музику на світову сцену міжнародного маштабу силами та познайомити неукраїнську публіку з кращими зразками української співочої музики. Це, частково, вже вдалось, бо дириґент Нолл і його хор повторять концерт в Алтанті з усіми солістами вже два тижні пізніше, в неділю, 28-го лютого, у Симфоні Голл, як один із своїх п'ятьох річних концертів.

„Вже найвищий час, щоб ми вийшли з нашого ґетто і зокрема з такої універсальної нагоди, як Тисячоліття Християнства України, і дали неукраїнському світові посмак нашої унікальної культури, яка в цей спосіб стає частиною світової куль тури. Це благословенний задум — і я його вповні підтримую і благословлю", — сказав Владика Лостен на закінчення розмов.

Владика Лостен відтак поділився з гостями своїми плянами, спрямованими на зовнішній відтинок святкування Тисячоліття: відзначення в Гартфорді, Конн., з участю американських владик, його співпраця з Владикою Робертом Москалем у влаштуванні концертів та заанґажуванні професійно го аґентства публічних зв'яз ків для розголосу і постійного пропаґування Тисячоліття на терені ЗСА і вкінці його „задушевний" плян — заанґажувати симфонічну оркестру і світової слави хор (Віденський хлоп'ячий хор, одна можливість) для награння на магнітофонну стрічку української Святої Літургії у катедрі св. Патрика в Ню Йорку. Цей задум Владика вже почав здійснювати.

На закінчення цієї куртуазійної зустрічі Владика Лостен показав гостям вже упорядкований музей, який містить пречудні і прецінні експонати, включно із скуль птурами О. Архипенка.

Три дні після відвідин Владики Лостена, д-р Зенон і Надія Матківські, на запрошення хору в Атланті, були на пробі хору в тому місті. Хор відбуває пробк кожного понеділка і співаки вже вповні вивчили репертуар. На пробі в понеділок, 27-го жовтня, було 148 із усіх 150 співаків. Цього вечора вони співали ораторію М. Кузана, вживаючи для проби своїх солістів. Голосово хор є бездоганним, їхня дикція є наскрізь коректна. На всіх пробах є присутня Лариса Барабаш-Темил, молода українська активістка, яка співпрацює з організаторами концерту і є до диспозиції дириґента та концертмайстрів, як консультантка щодо історично го тла, тематики творів, дикції тощо.

Управа хору, як і дириґент Нолл, ще раз подякували українській громаді за те, що запросили їх брати участь в історичному Ювілеї відзначування тисячоліт тя Християнства в Україні.

„Запізнавшись з вашою чудовою хоровою музикою ми зобов'язуємося її викону вати на наших платівках і в наших майбутніх концертах. Дайте нам інші зразки і ми їх виконуватимемо", — сказав дириґент Нолл.

Цього дня почались вступні переговори в справі ще одного концерту української клясичної музики в 1989 році. Зацікавлення українськими оперовими композиціями виявив теж Лінкольн Центр, який реклямує концерт 14-го лютого 1988 року, як ним вповні підтримувану імпрезу.

У Чикаґо відзначать 80-річчя І. Багряного

Іван Багряний — відомий поет, письменник, маляр, журналіст, громадсько-політичний діяч — народився 2-го жовтня 1907 року на Полтавщині. Якщо б він жив сьогодні, йому сповнилося б 80 років. Помер він літом 1963 року, маючи 56 років. Він став відомий відразу після Другої світової війни своїм памфлетом „Чому я не хочу повертатися до СССР?", який вийшов друком в 1946 році в обороні українців з Великої України. В розпачі, розгублені, безпорадні вони підлягали примусовій репатріяції на „родіну", в Совєтський Союз. Пізніше він організував нову партію УРДП, заініціював створення молодечої організації ОДУМ та видав книги „Тигролови", „Сад Гетсиманський", „Огненне коло" про бій під Бродами Першої Української Дивізії, „Антон біда — герой труда", „Людина біжить над прірвою", „Буйний вітер", п'єси „Розгром", „Генерал" та „Морітурі", казки для дітей „Про Павлика мандрівника", „Телефон" та багато віршів, які окрилив Григорій Китастий.

Відзначення 80-річчя І. Багряного в Чикаґо відбудеться в неділю, 6-го грудня, о 1-ій годині дня в домі ОДУМ-у при 2116 Вест Чикаґо вулиці в українській околиці. Його влаштував осередок ОУРДП, ОДУМ, ТОП та корпорація втримання дому ОДУМ-у. В програмі — доповідь, читання молоддю творів Ів. Багряного, виставка його книжок, показ прозірок та мистецька частина у виконанні групи бандуристів під керівництвом Павла Пошиваника, співочої групи ОДУМ-у, якою керує Дмитро Грушецький та ін. Прихильники творчости та ідей Багряного заініціювали збірку грошей для родини Багряного, тому увесь чистий прихід з імпрези буде долучений до пожертв, що вже склали.

О. К.

Відбулася 25-та річна конференція реґіоналістів

(Протокол конференції)

Чергова 25-та річна конференція реґіональних комітетів і прихильників реґіонального руху відбулася в суботу, 17-го жовтня ц.р., в залі НТШ в Ню Йорку в годинах 10:30-2:00. Присутніх 18 осіб.

Конференцію відкрив проф. Василь Лев, голова КРДП. Він привітав присутніх, зокрема Марію Дупляк, голову Організації Оборони Лемківщини, та проф. Ярослава Падоха, голову НТШ А. Згадав померлих реґіоналістів за останній рік: інж. Атанаса Мілянича, мґр Анну Кобринську, інж. Михайла Пежанського, мґр Марію Барагуру, а також підкреслив доцільність існування реґіональних комітетів, зберігачів докладних і правдивих відомостей про їхні вузькі батьківщини, про співдію комітетів. Протокол, видрукований у запрошеннях КРДП, принято без змін. Голова ради Представників Реґіональних Комітетів д-р Микола Ценко у своєму привітальному слові підкреслив вагу видань реґіональних збірників, в яких комітети видають правдиві документальні і мемуарні матеріяли про свої околиці; вони колись будуть цінним джерелом для складення великої історії України, головно новіших часів. Із вдячністю згадав невідомого йому ініціятора реґіональних публікацій.

Протокол останньої 24-ої річної конференції з 10 жовтня 1986 року прочитав замість неприсутнього секретаря КРДП д-р М. Ценко. Протокол принято. В. Лев подав звіт із діяльности КРДП за останній рік. Вийшов з друку збірник „Комарно і Рудки та околиця" під редакцією В. Лева. В порозумінні з КРДП інж. Олег Іванусів видав під фірмою Канадського НТШ працю „Церква в руїні". В ній розповідається про зруйнування українських церков Перемиської епархії, що тепер знаходиться на території Польщі. Написали події про окремі села: Олександер Зелінський „Зимна Вода-Рудно" коло Львова, інж. Іван Фур „Моє село Ременів" в околиці Львова, Петро Рак „Село Біще в Бережанщині", д-р Іван Сеньків „Наша Гуцульщина", велика монографія, багато ілюстрована, тепер в тракті оцінки КРДП. Готують збірники: мґр Ярослав Чумак та Юліян Чорній про Брідщину. Для своїх праць використовують працю д-ра Івана Дубаса про Броди й околицю, подаровану автором бібліотеці НТШ А. Готують збірники (чергові томи) комітети про Бережанщину, Городенщину, Коломию, Рогатинщину, Снятинщину. Не маємо віcток про Перемищину.

Мґр Марія Дупляк подала вістку про монографію „Лемківщина", написану проф. Б. Струмінським. Праця в друку, це два томи Записок НТШ, і вийде до кінця цього року. Друкарня „Компютопрінт".

Інж. Нестор Пінковський звітував про Бережанщину. Комітет збирає матеріяли до другого тому. Йдеться головно про решту сіл, неописаних у першому томі. Серед них визначається с. Конюхи, чи не найбільше в Галичині (4,000 мешканців), замітне історичними фактами. Скарбник комітету — П. Рак, член управи — Юзенів. Мирослав Шміґель звітував упро Рогатинщину замість неприсутнього голови д-ра Олега Кудрика, який замінив місце хворого голови Романа Крупки. Матеріяли зібрані, редагує Уляна Старосольська, яка доповнила звіт попередника, описуючи славне минуле Рогатина й околиці, його визначні постаті. Ред. Шміґель додав, що комітет заплянував видати збірник про ДП табір Зоммеказерне в Авґсбурзі (редактор проф. Дмитро Штогрин).

Мґр Іван Базарко звітував про комітет „Надбузька Земля", який видав уже І-ий том під тією ж назвою. Минулого року звітував редактор мґр Микола Мартинюк. І. Базарко подав деякі дані про комітет, що начисляє 640 членів, дотепер зібрано 87,000 дол. Готують матеріяли до другого тому, допомагають гол. редакторові Рахманний і Олійник. Репрезентантом на Канаду є Володимир Макарк, автор цінних спогадів.

Євстахія Мілянич звітувала про Стрийський збірник, який охоплює 4 повіти. Затримка видання збірника спричинена недугою редакторки мґр Ірини Пеленської. Редакцію переняв мґр Баб'як, викінчив редагування і книжка є в друку. Е. Мілянич відмітила, що думку видавати реґіональні збірники піддав д-р Євген Юлій Пеленський ще перед Другою світовою війною.

Ольга Соневицька згадала про збірник „Чортківська округа", що охоплює чотири повіти. Він виконаний точно на основі джерельних і мемуарних матеріялів. Уже майже випроданий.

Оксана Луцька звітувала про Станиславівщину. Перший том виданий за редакцією Богдана Кравцева має характер історичного, географічного, культурного змісту. Другий том, зредаґований д-ром Миколою Климишиним, має характер мемуарний. Тут поданий індекс обох томів і мапи. Готують третій том під редакцією О. Зінкевича з тематикою „Станиславівці в діяспорі".

Д-р Роман Миколаєвич доповідав про потребу заснувати комітет міста Львова й околиці. Редактори двох томів уже намічені.

В. Лев звітував про збірник „Комарно й Рудки та околиця", виданий у 1987 році. Матеріяли до збірника зібрав уродженець Комарна д-р Осип Утриско, тамошній адвокат і культурний діяч реґіону між двома війнами. Після його смерти редакцію перебрав В. Лев, якого рід виводиться з Комарна.

Петро Рак написав працю про його родинне село Біще в Бережанах. Тому що це село було напів польське, українським мешканцям доводилося безустанно боротися проти польських зазіхань і переслідувань.

Збірник про Реґенсбурґ — таборовий збірник — дав гарний приклад. Готують збірник про Ляндсгут (О. Луцька). Д-р Ценко запропонував проголосити апель у часописі до колишніх таборян ДП, щоб хтось написав загальний огляд життя й діяльности в таборах. Це дасть спонуку до видавання збірників. Д-р Ценко запро понував гонорар за таку працю 1,000 дол.

Видавництво Літопису УПА звернулося до реґіональних комітетів, щоб вони в своїх збірниках писали про дії УПА. Майже в кожному збірнику є згадки про УПА. Одначе пишеться їх обережно, щоб не наразити на переслідування рідню в рідному краю.

Дискусія над звітами відбувалася під час звітувань.

Мґр Володимир Лесняк у листі до конференції КРДП вітав її учасників. Він має шематизми галицької метрополії, якими може служити для користання реґ. комітетів. Пропонує конечно видати історію коросня-нського деканату, з якого вийшли заслужені діячі культури. Він має матеріяли.

В год. 1:30 закрито конференцію. Предсідник подякував учасникам за участь і активізацію в плянах і постановах.

В. Л.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 22-го ЛИСТОПАДА 1987 р.

Рочестер, Н. Й. Місячні збори 217-го Відд. УНС ім. св. Йосафата о год. 2-ій по пол. в приміщенні церкви св. Йосафата. Проситься чл. прибути на означений час на збори. Тому, що залишився ще тільки один місяць до кінця 1987 р. проситься прибути і вирівняти залеглі вкладки. — Ст. Приймак, секр.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ФЕДІР ЗАРІЧНИЙ, член УНС Відд. 146-го ім. Івана Франка у Воррені, Миш., помер 8-го вересня 1987 року на 63-му році життя. Нар. 5-го серпня 1924 року в селі Кулівці, пов. Чернівці, Україна. Членом УНС став 1972 року. Залишив у смутку дружину Валентину, дочку Лідію, сина Валентина з дружиною Христею, внучку Роз-Енн та дальшу родину на Україні. Похорон відбувся 10-го вересня 1987 року на цвинтарі Вудлови в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Гр. Корб'як, секр.

МИКОЛА ДЕРЕВЛЯНИЙ, член УНС Відд. 460-го в Лондоні, Онт., Канада, помер 29-го липня 1987 року на 84-му році життя. Нар. 1903 року в селі Граплич, Перемишль, Україна. Членом УНС став 1953 року. Залишив у смутку дружину Катерину і дітей: Олю, Стефка, Марусю, Петруня, Андрійка і Михайла і 16 внуків. Похорон відбувся 31-го липня 1987 року на цвинтарі св. Петра в Лондоні, Онт., Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ВАСИЛЬ МАКСИМІВ, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаго, Ілл., помер 19-го жовтня 1987 року на 61-му році життя. Нар. 23-го лютого 1926 року в Чепелі, Броди, Україна. Залишив у смутку сина Івана Олексу і Михайла; дочок — Анну Голлан і Любу, внучку Надю Голлан, братів і сестер в Україні та дальшу родину. Похорон відбувся 22-го жовтня 1987 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Семків, секр.